

Nuorten toiveita palveluille: mitä olemme oppineet tutkimuksesta

Tukipolku- ja Varustamo- hankkeiden

päätösseminaari 14.12.2021

Ensimmäinen oppimiskokemus

Palveluja on paljon, niin paljon, että helposti ajattelee, ettei näistä palveluista kukaan putoa syrjään.

Toisaalta tiedämme, että näin kuitenkin käy.

Palvelujen seula on yhtä aikaa varsin tiheä ja varsin harva.

Talous

- ansaintajaksot
- eläketiedot
- toimeentulotuki

Etuudet

- peruspäiväraha ja työmarkkinatuki
- palkattomat jaksot
- työkyvyttömyyseläke
- kotihoidontukijaksot
- äitiys-, isyys- tai vanhempainpäiväraha-jaksot
- opintotuki
- kuntoutusraha
- vammaistuet

Koulutus

- tutkintotiedot tilastovuositain
- yhteisvalintatiedot
- peruskoulun päättötodistuksien arvosanat

Lapsi 1987

Muu hyvinvointi

- lastensuojelu/kodin ulkopuoliset sijoitukset ja huostaanotot
- palvelukelpoisuusluokka
- peruskokeiden tulokset
- rangaistusmääräykset
- rikostuomiot
- avioliittohistoria

Työllisyyden edistäminen

- työttömyysjaksot
- työnhakutiedot
- työvoimapoliittiset lausunnot
- työllistämistiedot
- työkokeilut
- työvoimakoulutuksen tiedot

Terveys

- raskaudet ja synnytykset
- raskauden keskeytykset
- erikoissairaanhoidon poliklinikkakäynnit ja diagnoosit
- erikoissairaanhoidon osastojaksot
- sosiaalihuollon laitoshoido
- psyykenlääkkeiden ostot
- erityiskorvattavat lääkkeet
- yksityiset lääkärikäynnit
- KEELA:n kuntoutusjaksot
- kuolemansyyt
- kuolinpäivä
- *Chlamydia trachomatis* -diagnosoidut infektiot

Alue & muutot

- asumishistoria ja paikkatieto
- kaupunki-maaseutu -luokitus

Raskauden aika ja syntymä

- äidin ikä
- äidin siviilisääty
- syntymäpaino ja -pituus
- monisikiöisyys
- äidin tupakointi raskauden aikana
- raskauden kesto
- raskausajan ja synnytyksen aikaiset sairaudet, diagnoosit, toimenpiteet ja komplikaatiot
- synnytystapa
- synnytyksen kesto
- Apgar-pisteet
- lapsen diagnoosit

Sisarukset

- Tietoja sisaruksista
- syntymäajat

KANSALLINEN SYNTYMÄ- KOHORTTI 1987

Talous

- ansaintajaksot
- ylivelkaantuminen
- työttömyysturvatie
- eläketiedot
- toimeentulotuki + ruokakunta

Etuudet

- äitiys-, isyys- ja vanhempainrahajaksot
- kotihoidon tukijaksot
- palkattomat jaksot

Terveys

- erikoissairaanhoidon poliklinikkakäynnit ja diagnoosit
- erikoissairaanhoidon osastokäynnit
- työkyvyttömyyseläke
- kuolemat
- sosiaalihuollon laitoshoido

Muu hyvinvointi

- avioliitot ja -erot
- sosioekonominen asema

Alue & muutot

- äidin kotikuntatieto
- vanhemman kotikuntatieto vuosille

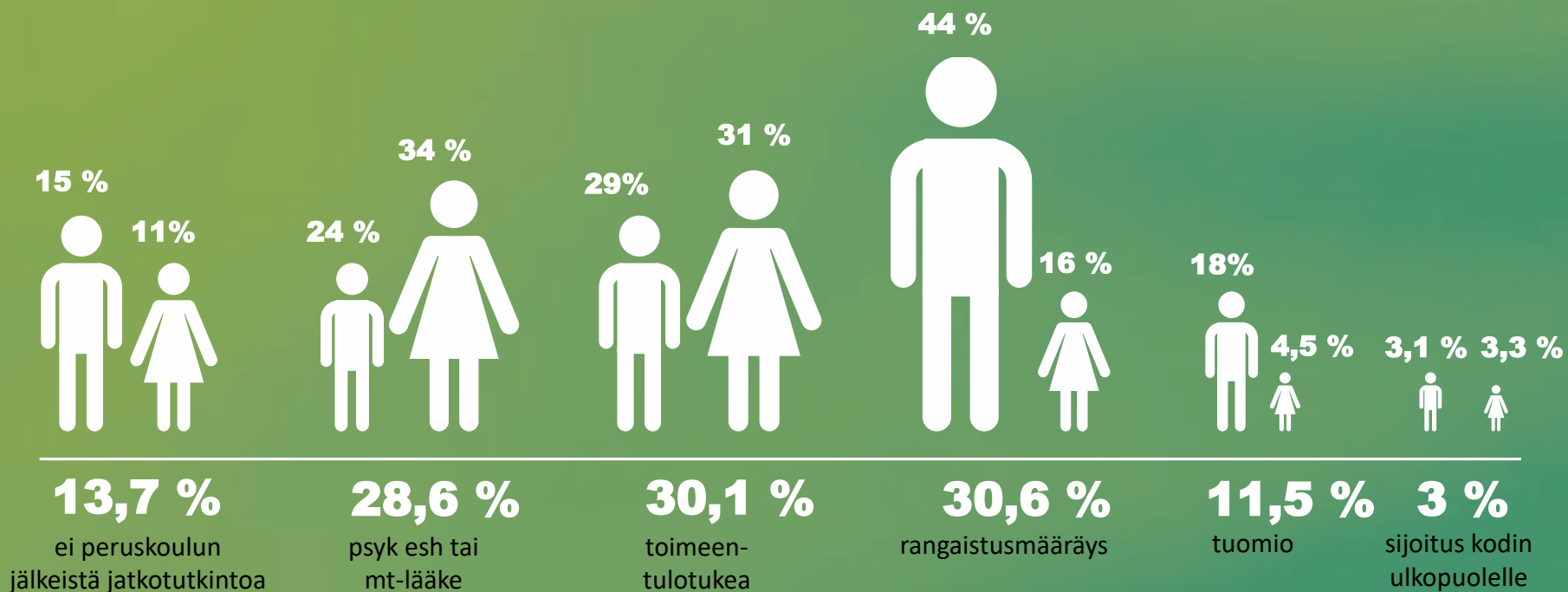
Koulutus

- tutkintotiedot
- ammatit

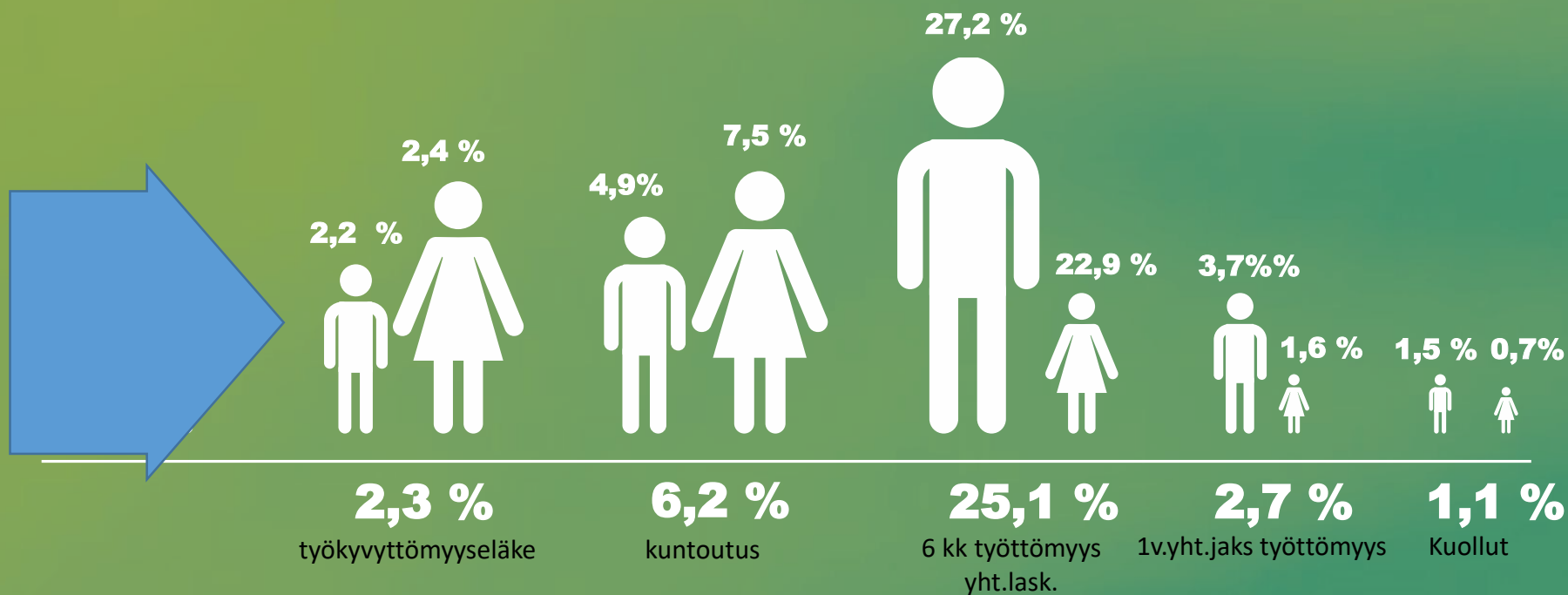

Vanhemmat

IKÄLUOKKA 1987 25-VUOTIAANA

IKÄLUOKKA 1987 25-VUOTIAANA

Toinen oppimiskokemus.

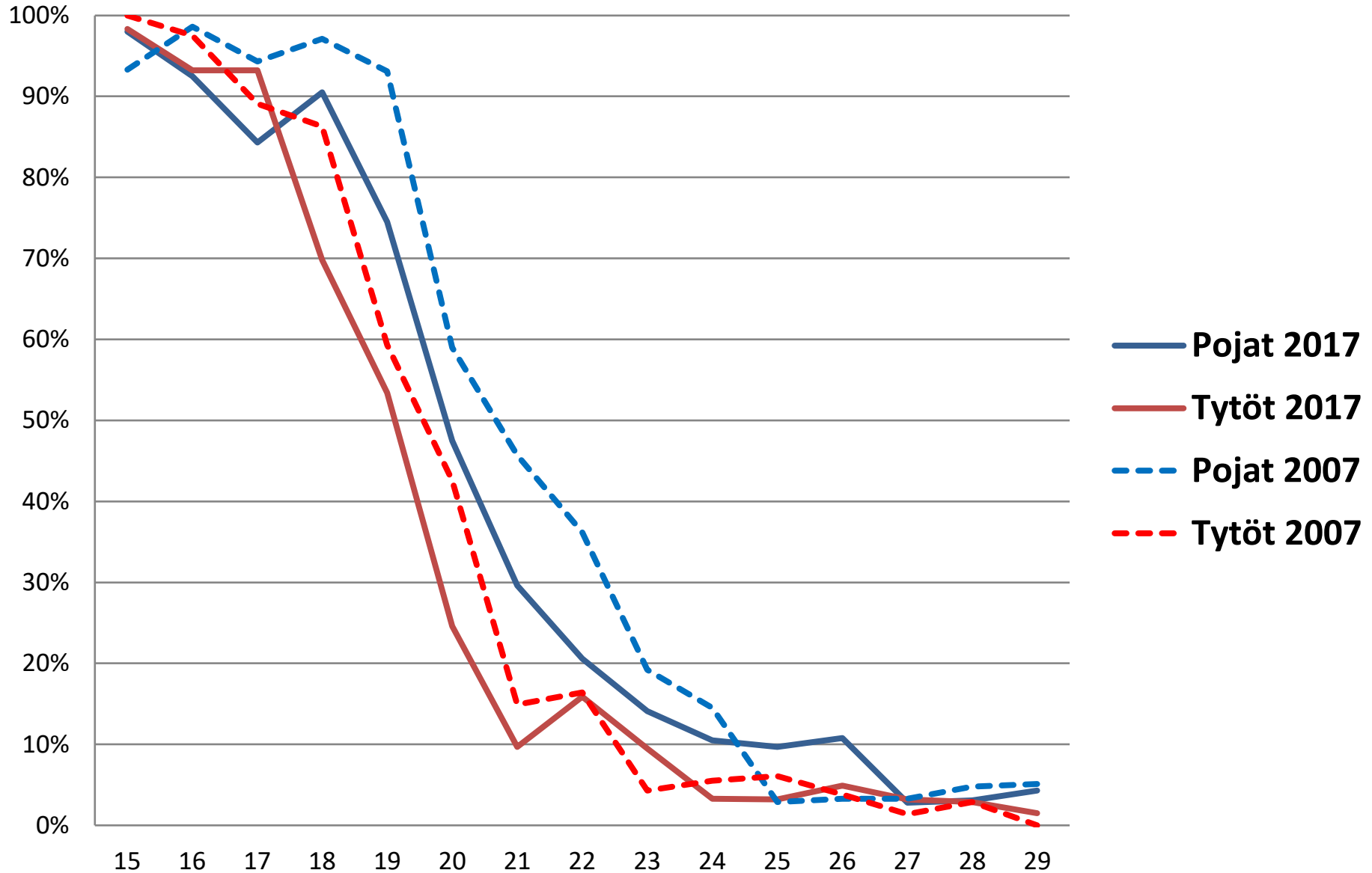
Haluaisimme Suomen olevan tasa-arvoinen yhteiskunta, jossa lasten ja nuorten taustat eivät ohjaa heidän menestystään tai hyvinvointiaan. Että saisimme luotua maan, jossa yksilöillä on samanlaiset mahdollisuudet.

Siksi palvelujen tulisikin kohdistua enemmän heihin, joilla on isompia tarpeita. Ja että näiden palvelujen tulisi antaa samat eväät kuin muillakin.

Mutta ihan näin se ei valitettavasti mene.

Samalla yhteiskuntaamme leimaa vahva varhaisen itsenäistymisen ihanne, joka koskettaa yhtä lailla nuoria, heidän vanhempiaan kuin palveluverkostoaan.

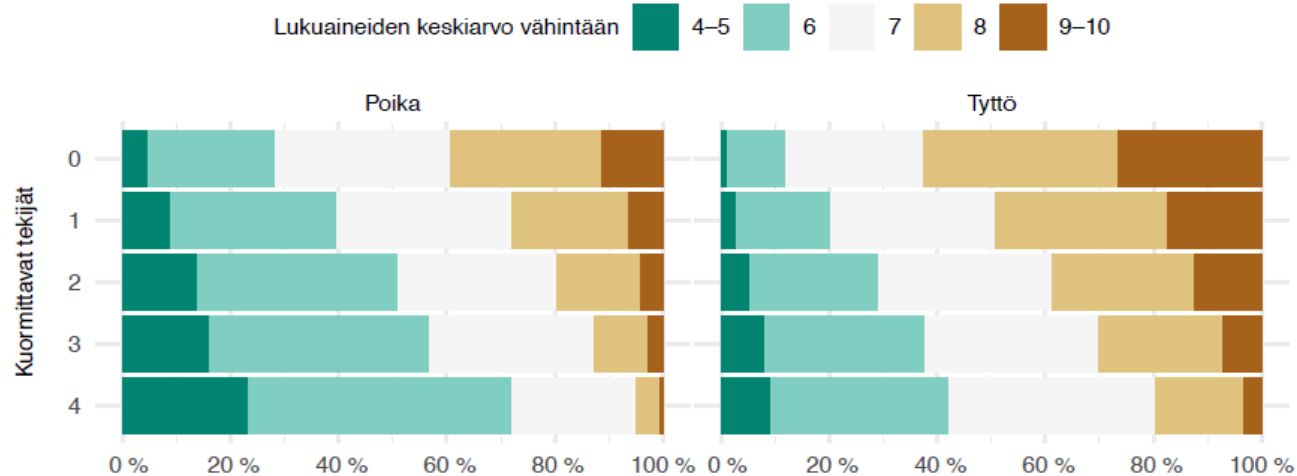
Varhainen itsenäistyminen on ihanne: Vanhempien luona asuvien %-osuudet (NB18)

Liikkuvuus on joillekin nuorille mahdollisuus ja joillekin pakko.

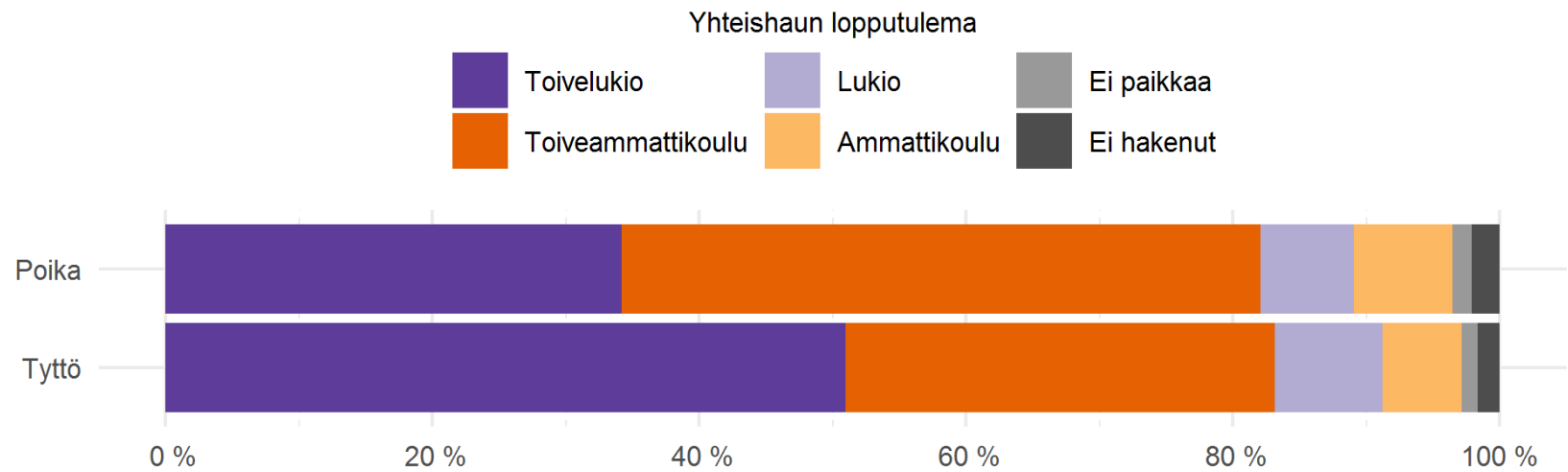

Vuonna -97 syntyneet. Miten vanhempien tilanne vaikuttaa lasten koulumenestykseen

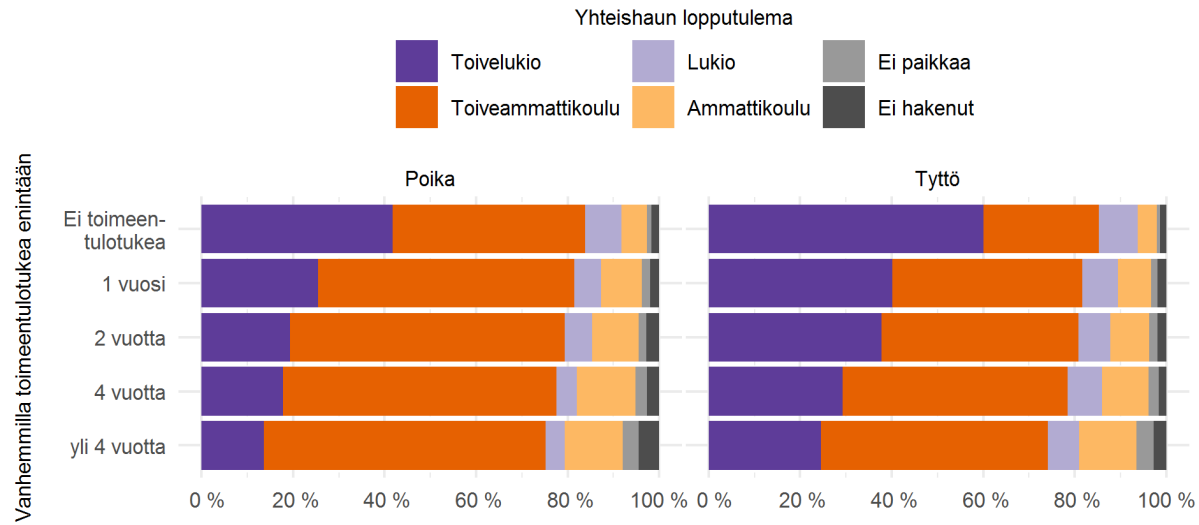

Kuvio 28. Vuonna 1997 syntyneiden tyttöjen ja poikien keskiarvot vanhempia kuormittavien tekijöiden mukaan.

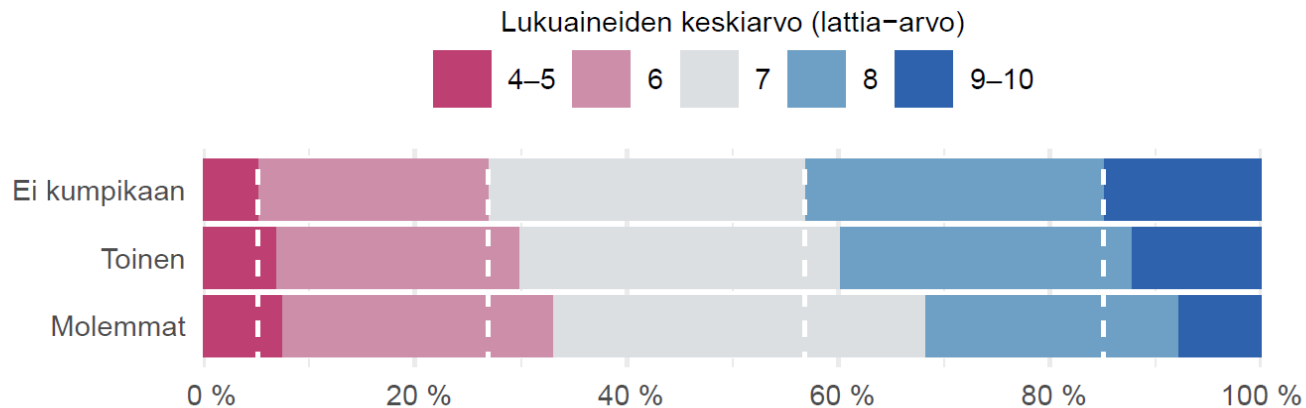
Yhteishakutulokset sukupuolittain -97 syntyneillä

Yhteishakutulokset toimeentulotukiryhmittelyn mukaan

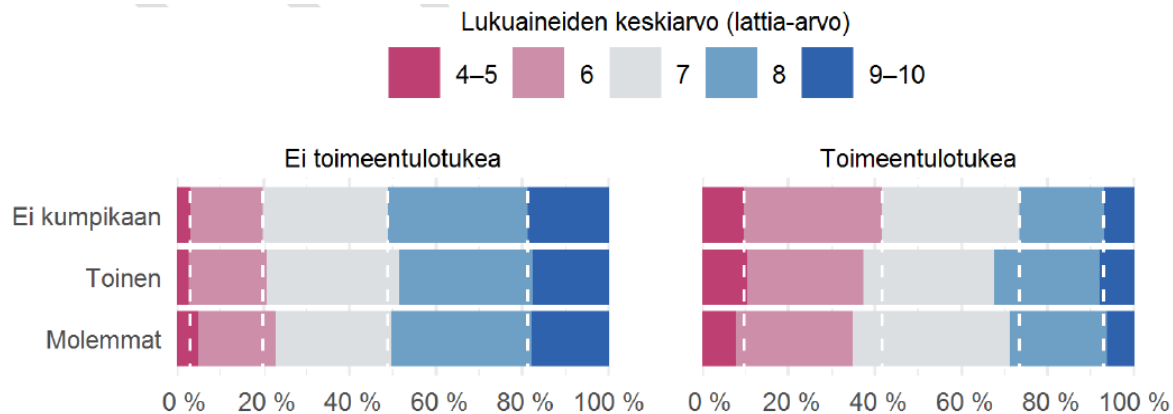

Lukuaineiden keskiarvo

Kuvio 5.1. Suomessa vuonna 1997 syntyneiden lasten lukuaineiden keskiarvo peruskoulun päättötodistuksessa vanhempien syntymävaltion mukaan. Vanhemmista ulkomailla syntyneet ei kumpikaan/toinen/molemmat.

Lukuaineiden keskiarvo ja toimeentulotuki

Oppimiskokemus 3.

Nuorten kokemukset palveluista on yksi palveluiden onnistumisen ydintekijä. Siitä me tiedämme kuitenkin aika vähän.

Nuorten näkemykset poikkeavat toisinaan vanhempien kokemuksista.

Yksi olennainen tekijä on nuorten mahdollisuus vaikuttaa palveluihin.

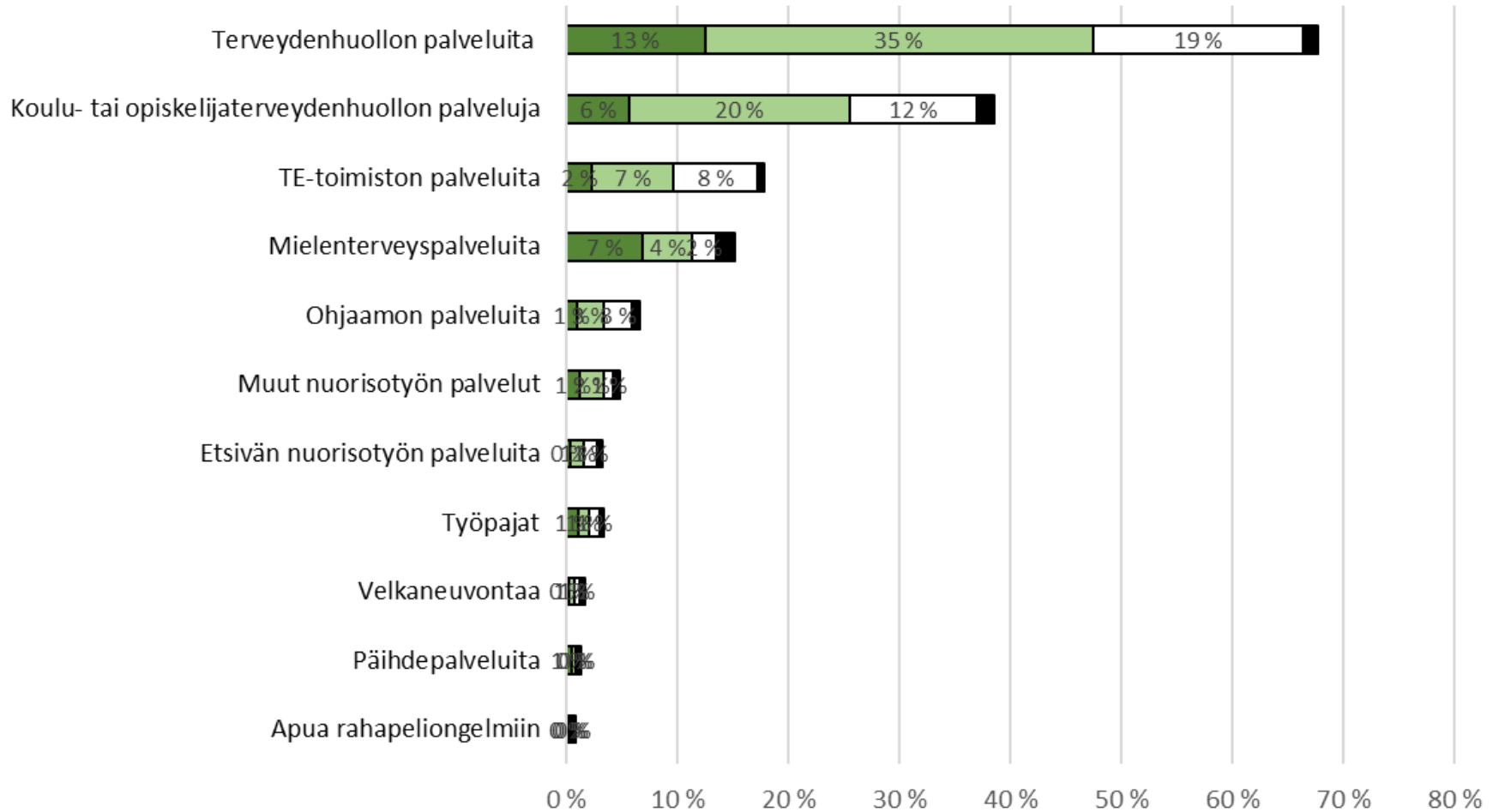
Palveluiden käyttö ja tarve (% viimeisen 12 kk aikana)

■ 6 kertaa tai enemmän

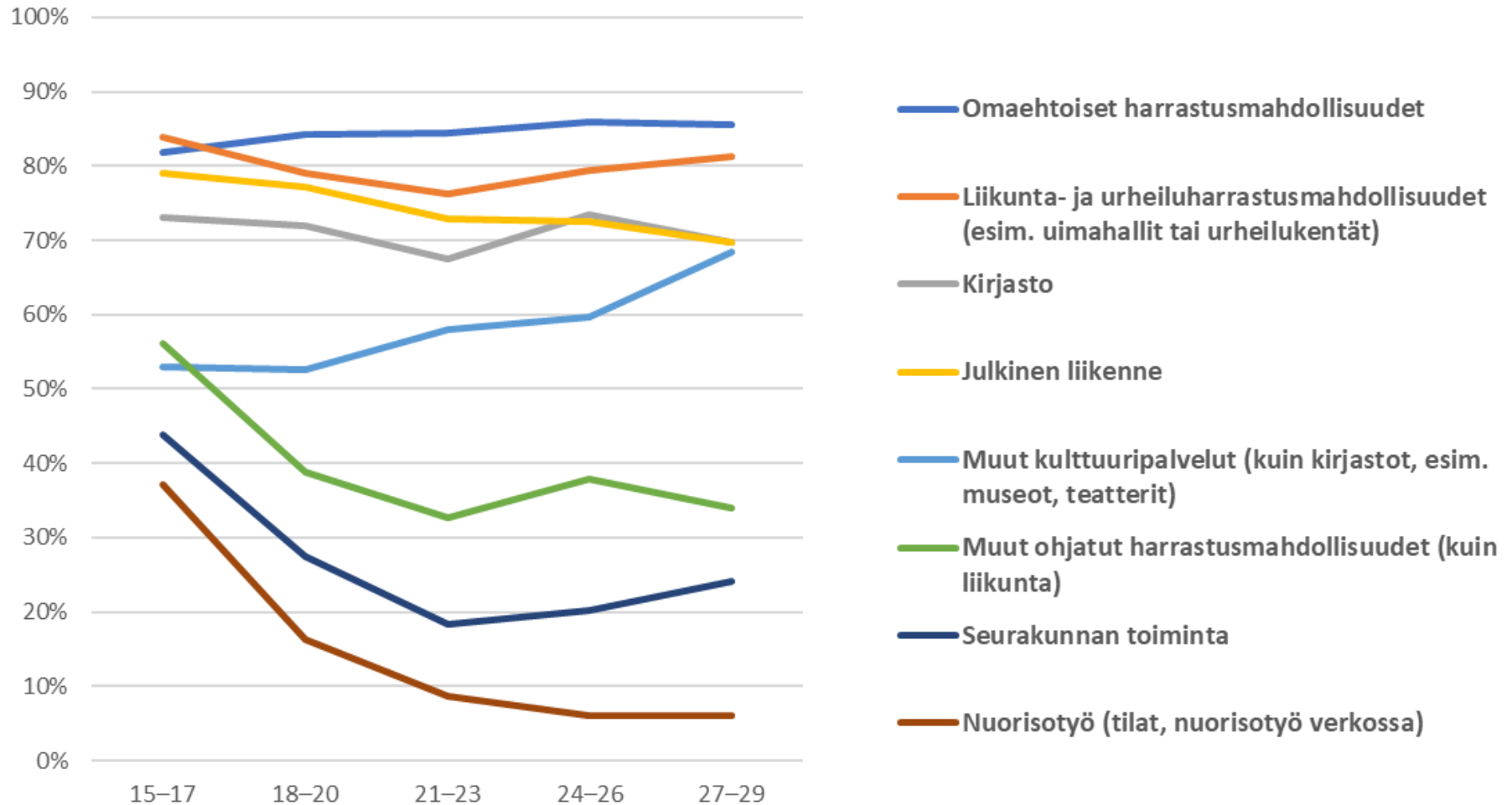
■ 2-5 kertaa

□ Kerran

■ En käyttänyt, mutta olisi tarvetta

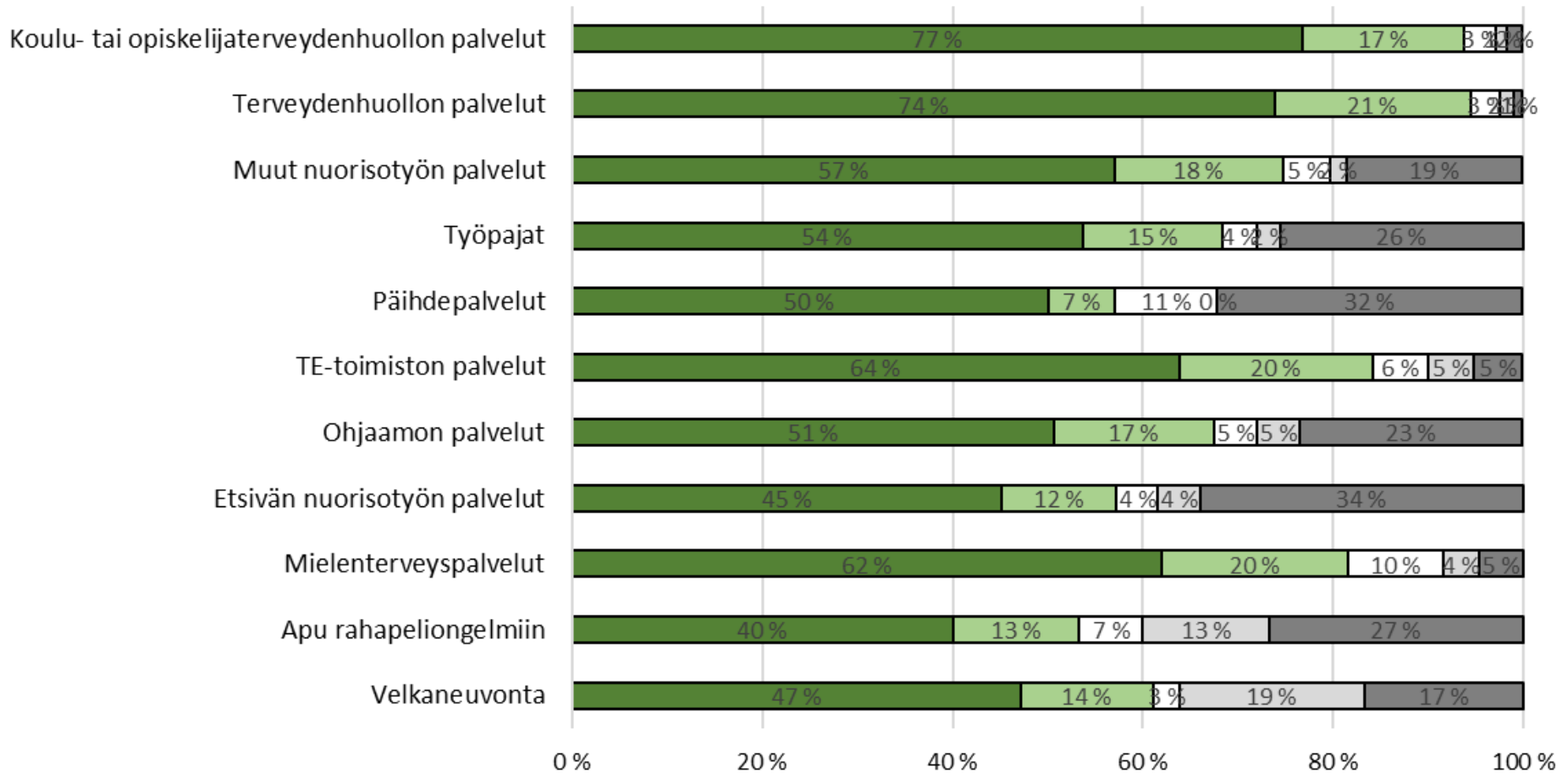

Asuinpaikkakunnan palveluita käyttävien osuudet ikäryhmittäin

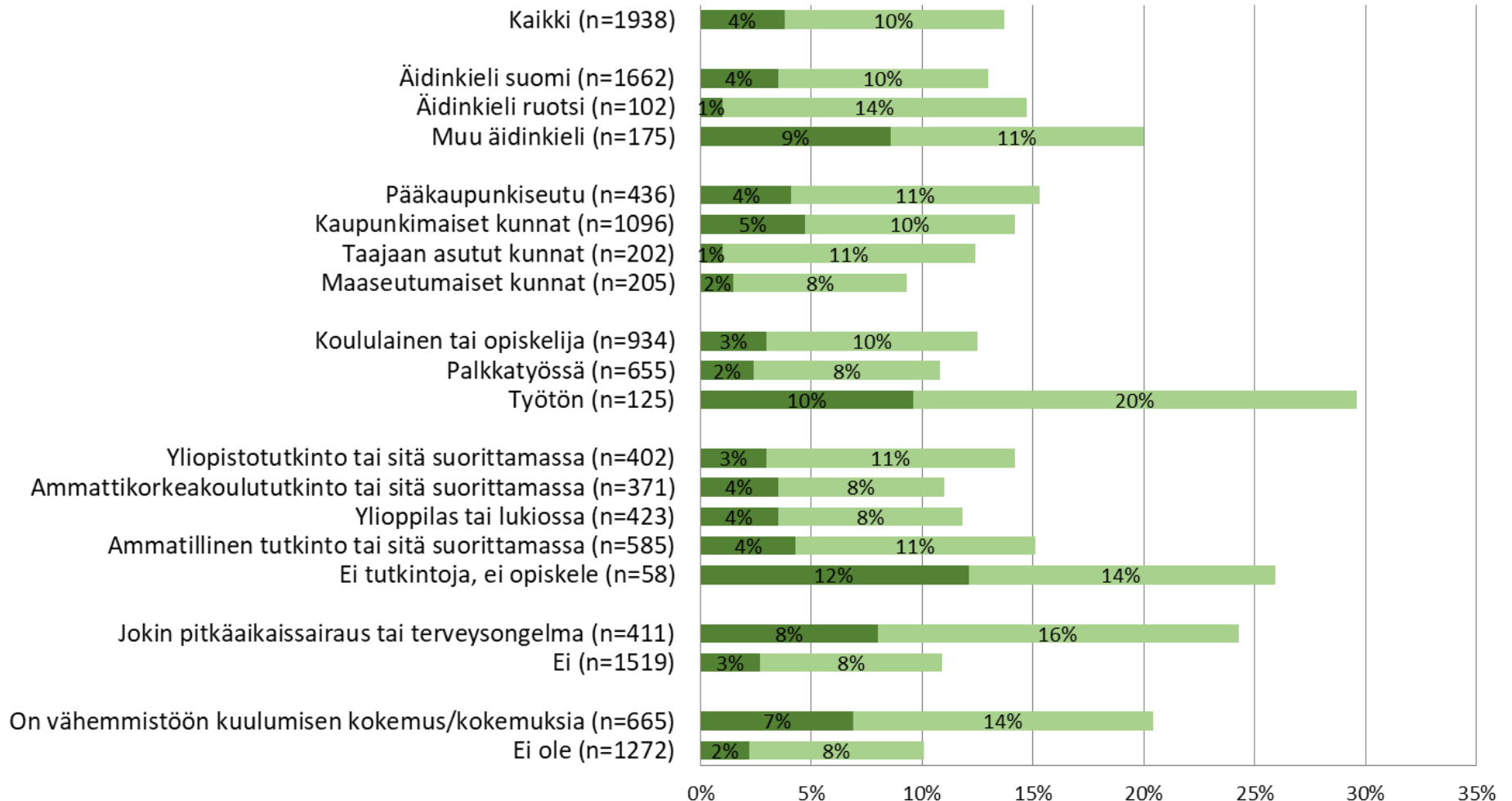
"Oletko mielestäsi saanut riittävästi näitä palveluita?" (%)

■ 4= Riittävästi
 ■ 3= Melko riittävästi
 2= Melko riittämättömästi
 1= Riittämättömästi
 En osaa/halua vastata

Palveluiden puute/riittämättömyys (%)

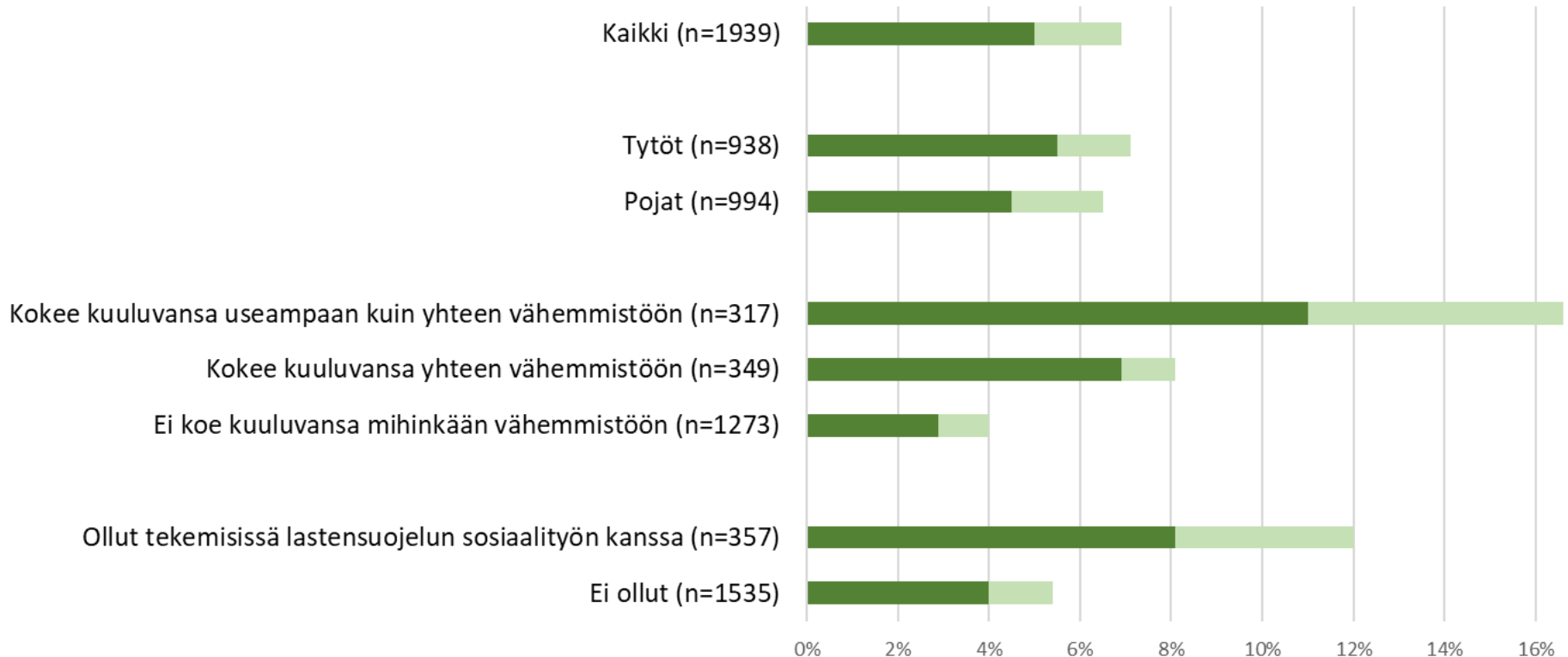
■ Vähintään kaksi kokemusta puuttuvista/riittämättömistä palveluista ■ Yksi kokemus

Palvelu on laskettu riittämättömäksi, jos vastaaja ei tarpeesta huolimatta ole kyseistä palvelua käyttänyt tai jos hän on kokenut palvelun riittämättömänä/melkein riittämättömänä. Mukaan on laskettu kaikki 15 palvelua.

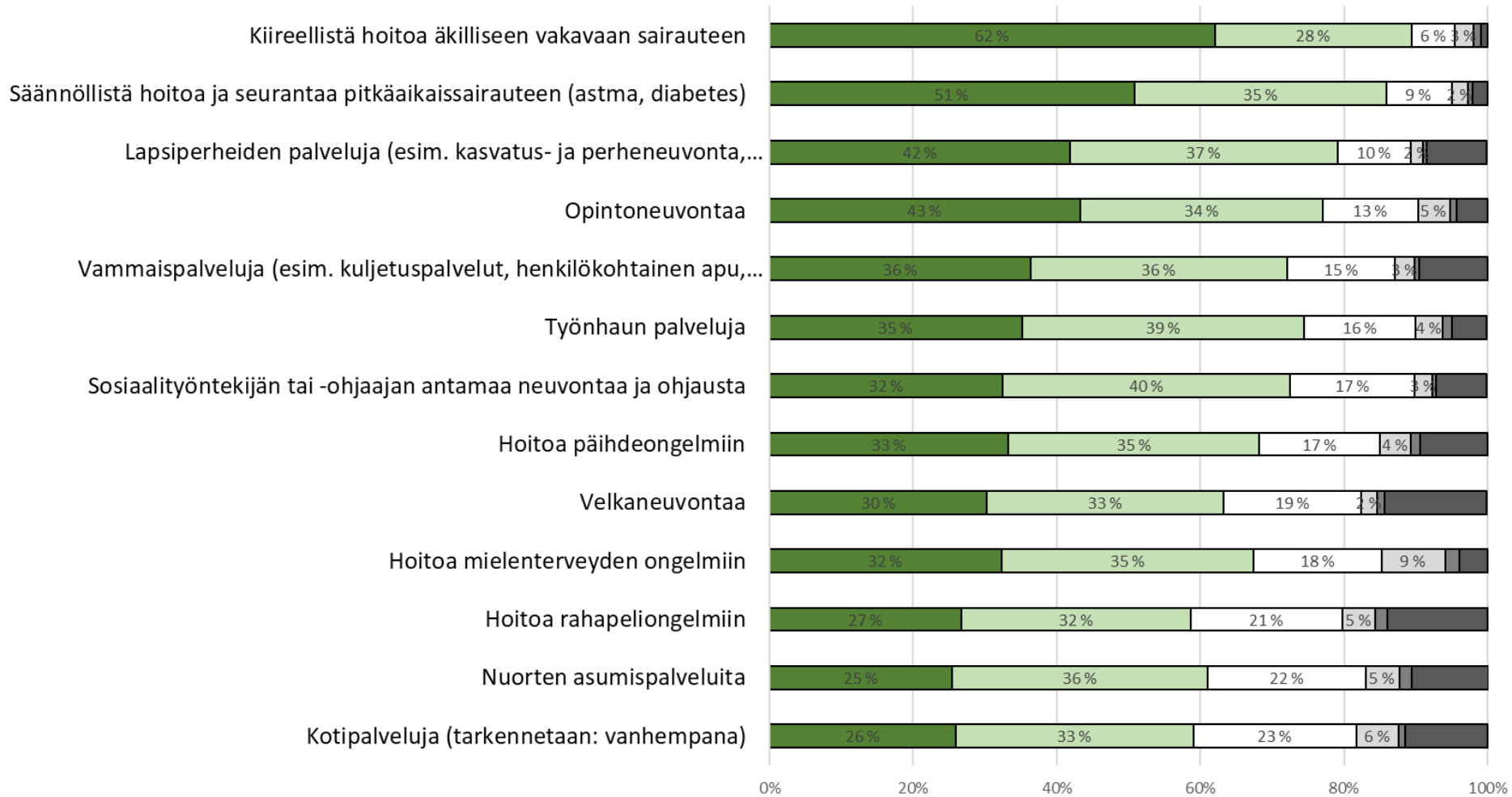
Syrjintää tai ennakkoluuloja palveluissa kokeneiden osuudet. (%)

- Kokenut syrjintää tai ennakkoluuloja yhdessä palvelussa
- Kokenut syrjintää tai ennakkoluuloja useammassa kuin yhdessä palvelussa

"Luotan siihen, että saan tarvittaessa..." (%)

■ Täysin samaa mieltä
 ■ Jokseenkin samaa mieltä
 ■ Ei samaa eikä eri mieltä
 ■ Jokseenkin eri mieltä
 ■ Täysin eri mieltä
 ■ En osaa sanoa

Neljäs oppimiskokemus

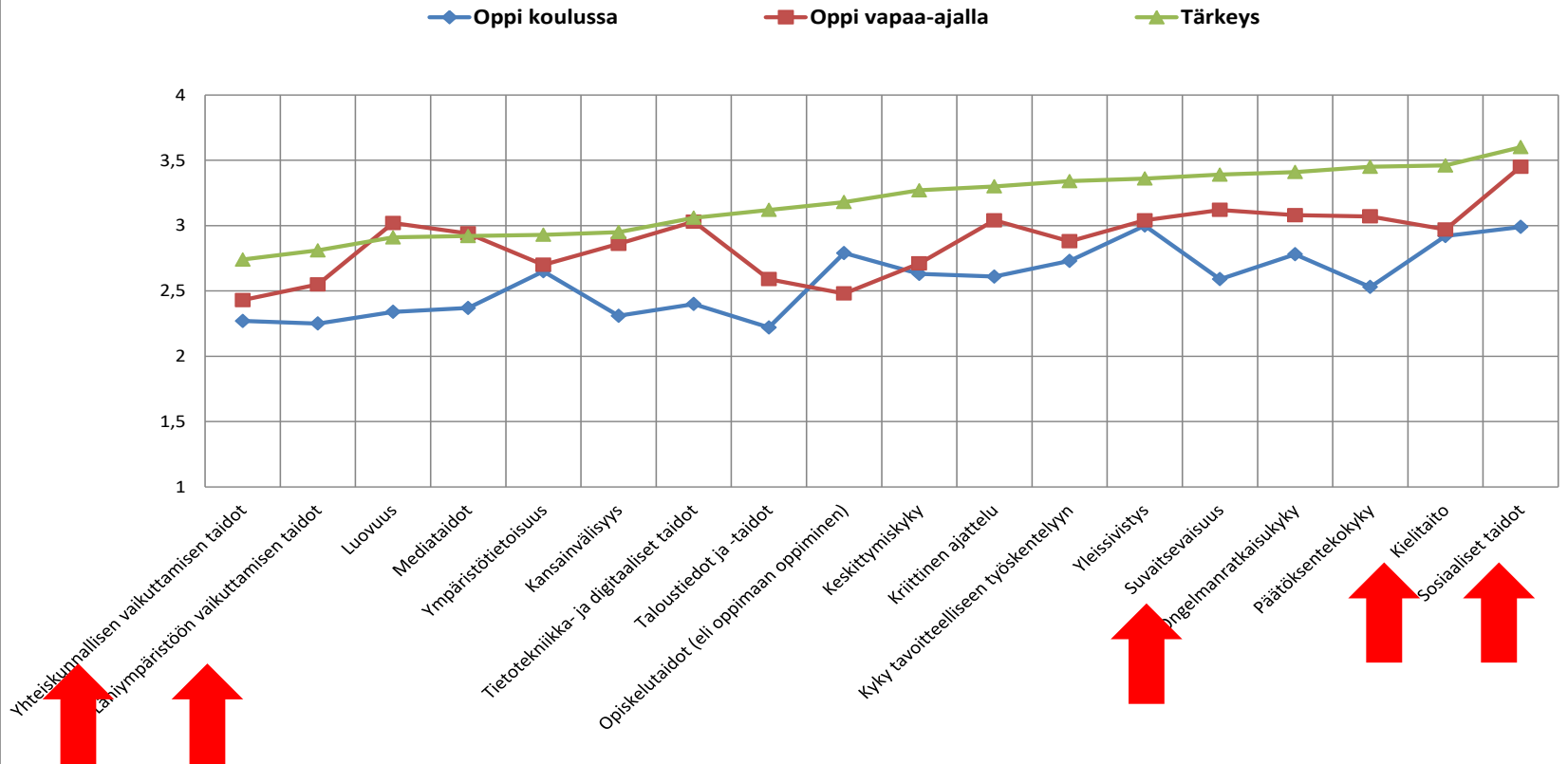
Palveluita ei voi tarkastella pelkästään yksilöiden kokemuksina, sillä monet palvelut tarjotaan ryhmille ja yhteisöille.

Yksi pärjäämisen edellytys on mahdollisuus kokea itsensä merkitykselliseksi kaikille muille.

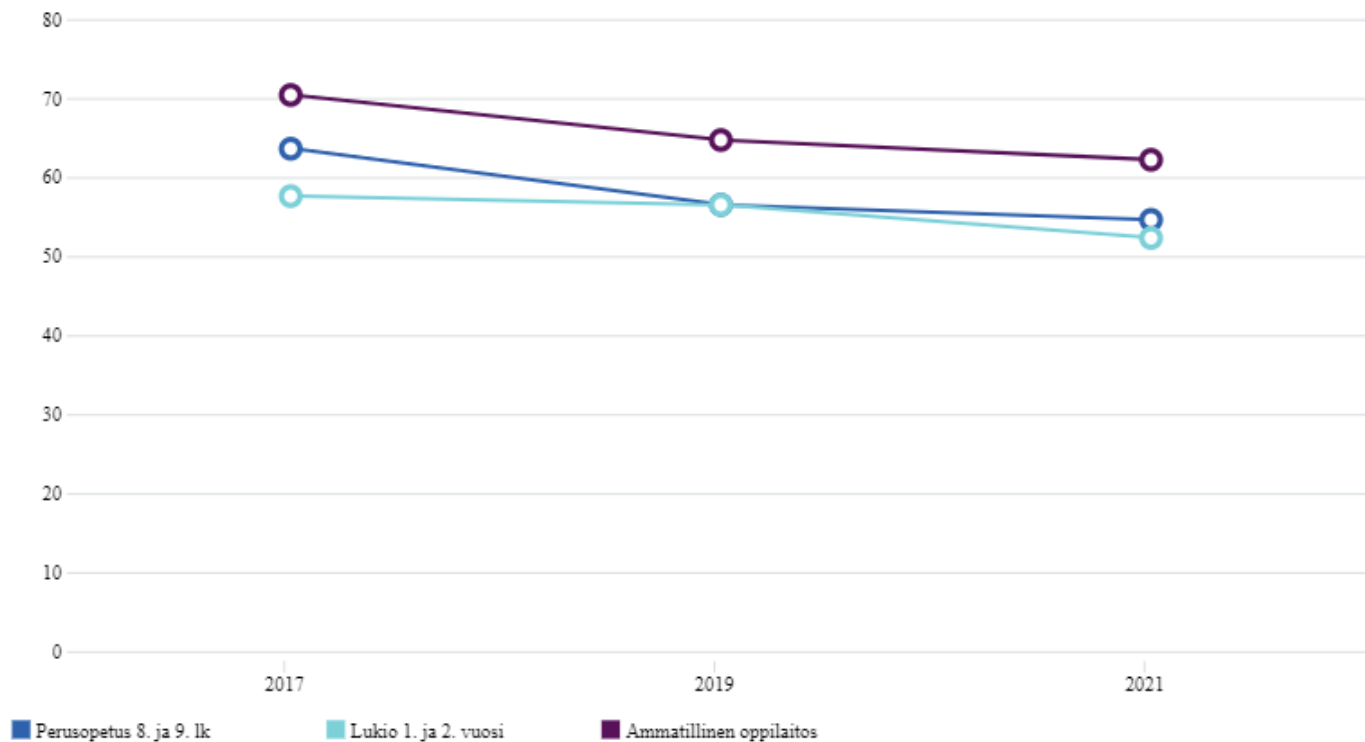
Yhteisö on myös vahva yksilöä tukeva tekijä, jota on hankala tutkia ja josta ehkä siksi on vain vähän tietoa. Silti meillä on tietoa myös tästä aiheesta.

Nuorisobarometri 2017: elämässä tärkeät taidot ja missä niitä opitaan

Kuvio ???. Nuorten kokemus erilaisten taitojen tärkeydestä elämässä pärjäämisen kannalta (1=ei lainkaan tärkeää - 4=erittäin tärkeää) sekä siitä, kuinka paljon he kokevat oppineensa koulussa tai sen ulkopuolella (1=ei lainkaan - 4=erittäin paljon). Keskiar

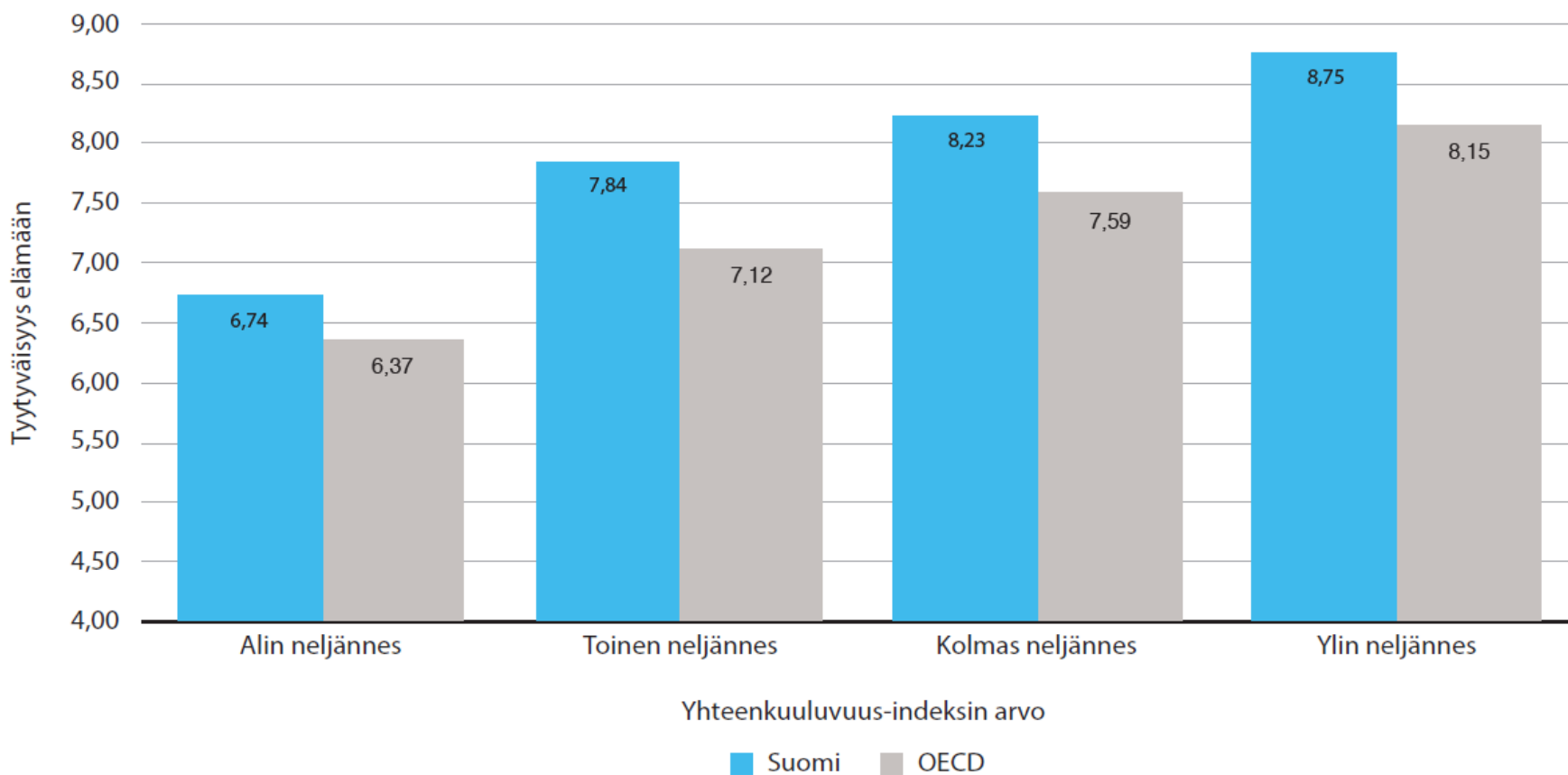

Kouluterveyskysely: kokee olevansa tärkeä osa luokkayhteisöä

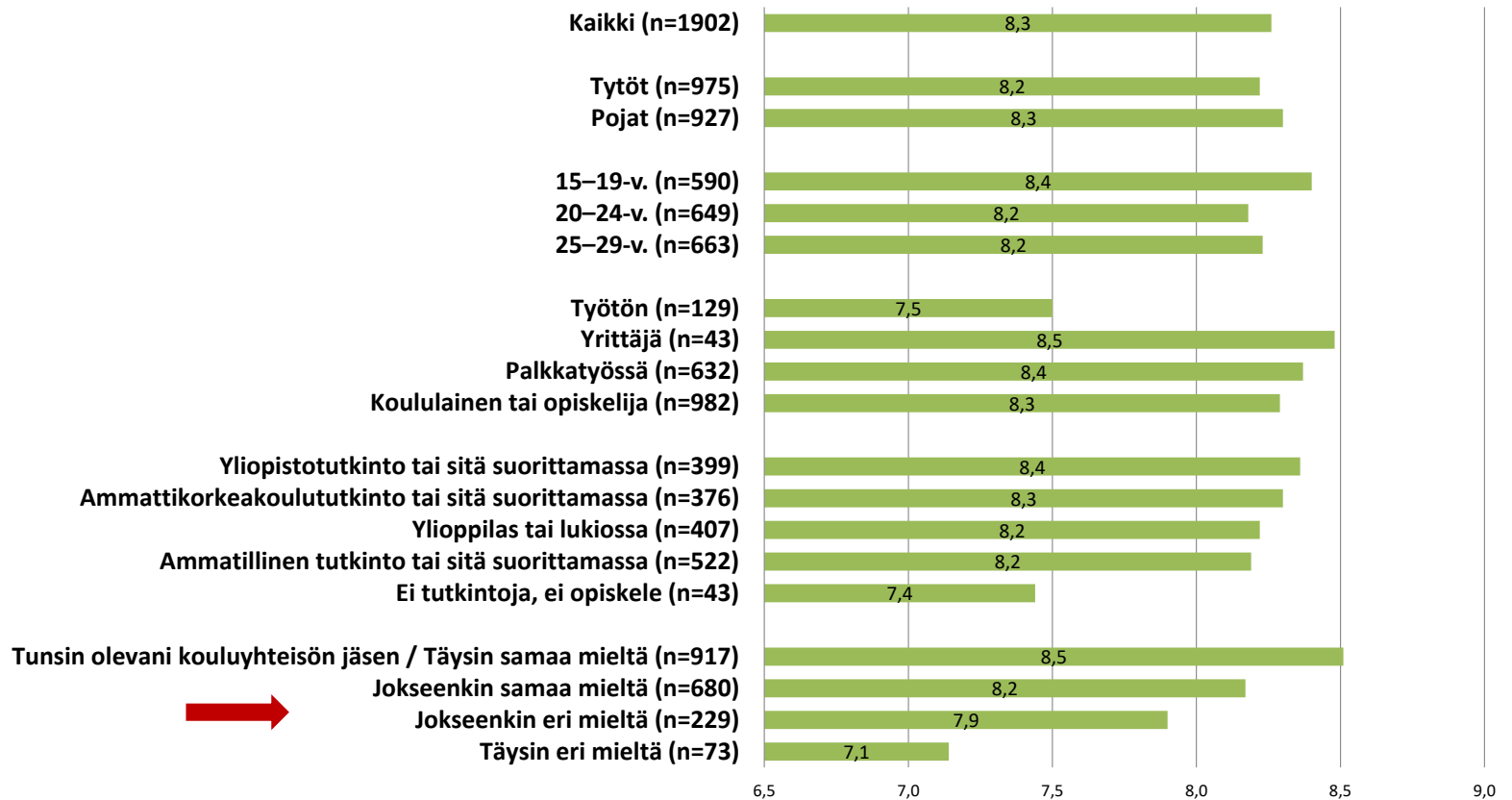

Yhteys tyytyväisyyden ja kouluyhteisöön kuulumisen välillä (Välijärvi 2017)

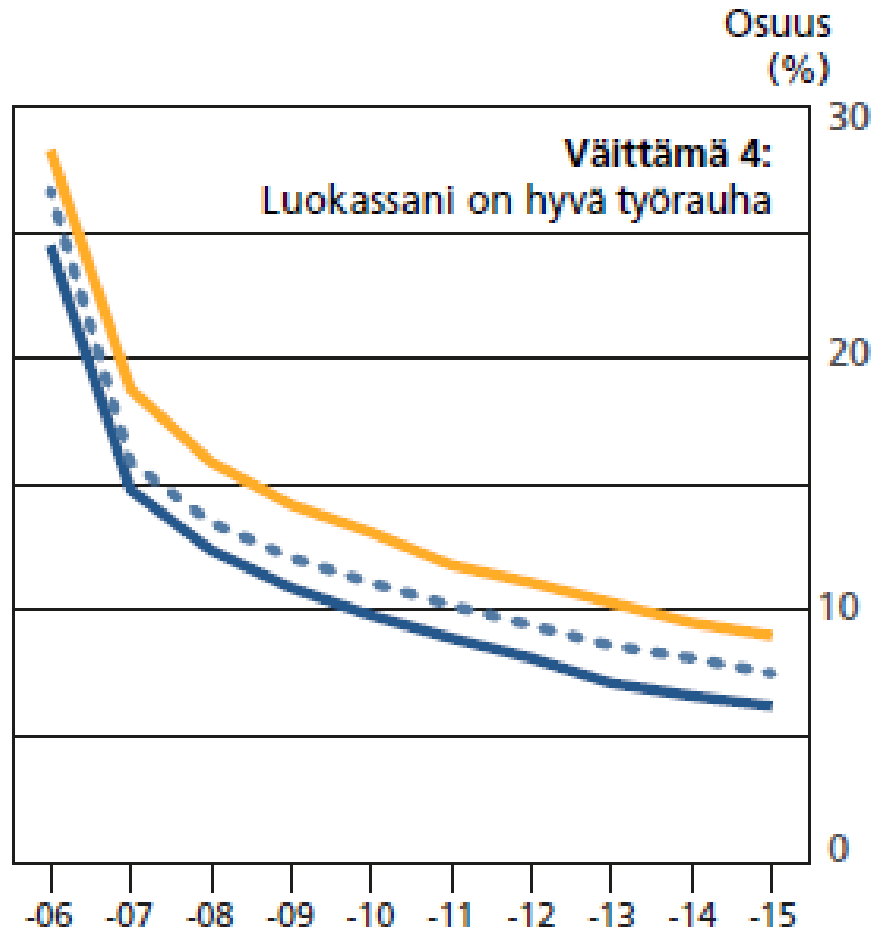
Kuvio 5.2 Oppilaan yhteenkuuluvuuden tunne ja tyytyväisyys elämään

Tyytyväisyys elämään taustamuuttujittain (4–10, keskiarvot)

Osallisuuden pitkäkestoisia vaikutuksia (Merikukka, Ristikari & Kiilakoski)

Välittämisellä on väliä

Toimivassa yhteisössä on mahdollista kokea itseensä ja omaan sosiaaliseen rooliinsa kohdistuvia myönteisiä tunteita.

Kun toiset arvostavat, välittävät ja kunnioittavat, syntyy myönteisiä tunteita.

Toisten näkemyksillä on koulussa merkitystä sille, että siellä voi viihtyä ja kokea sosiaalista osallisuutta (Maunu & Kiilakoski 2018). Kun kokee kuuluvansa yhteisöön ja saamansa positiivista kohtelua, nousee omanarvontunto.

Lähteet

- Kääriälä, Antti & Keski-Säntti, Markus & Aaltonen, Mikko & Haikkola, Lotta & Huotari, Tiina & Ilmakunnas, Ilari & Juutinen, Aapo & Kiilakoski, Tomi & Merikukka, Marko & Pekkarinen, Elina & Rask, Shadia & Ristikari, Tiina & Salo, Jarmo & Gissler, Mika (2020) *Suomi seuraavan sukupolven kasvuypäristönä. Seuranta Suomessa vuonna 1997 syntyneistä lapsista, joilla on ulkomailla syntynyt vanhempi*. Helsinki: Terveyden ja hyvinvoinnin laitos & Helsinki: Nuorisotutkimusseura/Nuorisotutkimusverkosto, julkaisuja 228. https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/140741/URN_ISBN_978-952-343-582-7.pdf?sequence=1&isAllowed=y (26.11.2020)
- Maunu, Antti & Kiilakoski, Tomi (2018) Ohjausta osallisuuteen? - Sosiaalinen ja poliittinen osallisuus ammattiin opiskelevien nuorten arjessa. *Aikuiskasvatus* 38(2), 112–129.
- Merikukka, Marko; Ristikari, Tiina & Kiilakoski, Tomi (2019) Suojaako nuorten osallisuuden kokemus koulussa lyhyeltä koulutuspolulta? *Yhteiskuntapolitiikka* 84(4), 403–415.
- Myllyniemi, Sami & Kiilakoski, Tomi (2018) Tilasto-osio. Teoksessa Elina Pekkarinen & Sami Myllyniemi (toim.) *Opin polut ja pientareet. Nuorisobarometri 2017*. Helsinki: Opetus- ja kulttuuriministeriö & Nuorisotutkimusseura & Valtion nuorisoneuvosto , 9–117. https://tietoanuorista.fi/wp-content/uploads/2018/03/Nuorisobarometri_2017_WEB.pdf
- Myllyniemi, Sami & Kiilakoski, Tomi (2021) Tilasto-osio. Teoksessa Päivi Berg & Sami Myllyniemi (toim.) *Palvelu pelaa! Nuorisobarometri 2020*. Helsinki: Valtion nuorisoneuvosto, julkaisuja 67, Nuorisotutkimusseura/Nuorisotutkimusverkosto, verkkojulkaisuja 157, Opetus- ja kulttuuriministeriö, 9–76.
Ristikari, Tiina, Keski-Säntti, Markus, Sutela, Elina, Haapakorva, Pasi, Kiilakoski, Tomi, Pekkarinen, Elina, Kääriälä, Antti, Aaltonen, Mikko, Huotari, Tiina, Merikukka, Marko, Salo, Jarmo, Juutinen, Aapo, Pesonen-Smith, Anna & Gissler, Mika (2018) *Suomi lasten kasvuypäristönä. Kahdeksantoista vuoden seuranta vuonna 1997 syntyneistä*. Helsinki: Terveyden ja hyvinvoinnin laitos & julkaisuja 210, Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura. <https://www.julkari.fi/handle/10024/137104>
- Tiina Ristikari, Liisa Törmäkangas, Aino Lappi, Pasi Haapakorva, Tomi Kiilakoski, Marko Merikukka, Ari Hautakoski, Elina Pekkarinen, Mika Gissler (2016). *Suomi nuorten kasvuypäristönä. 25 ikävuoden seuranta vuonna 1987 Suomessa syntyneistä*. Raportti 9/2016, Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) & verkkojulkaisuja 101, Helsinki: Nuorisotutkimusseura/Nuorisotutkimusverkosto. http://www.nuorisotutkimusseura.fi/images/julkaisuja/suomi_nuorten_kasvuyparistona.pdf
- Välijärvi, Jouni (2017) *PISA 2015. Oppilaiden hyvinvointi*. Jyväskylä: Koulutuksen tutkimuslaitos. <https://ktl.jyu.fi/vanhat/julkaisut/julkaisuluettelo/julkaisut/2017/KTL-D118>